

Forslag til Finanslov for 2021

(Naalakkersuisoq for Finanser og udenrigspolitiske spørgsmål)

Vi skal hermed fra Partii Naleraq efter en grundg vurdering fremlægge vore bemærkninger til finanslov 2021.

Den finanslov som vi nu skal til at arbejde med har end ikke officielt været fremlagt for befolkningen fra Naalakkersuisut ligesom hele udvalget for finanser og skatter uden en eneste undtagelse er vurderet til ikke at kunne bruges til noget som helst og det at udvalget har bedt Naalakkersuisut om at udarbejde et nyt forslag må man bemærke er ikke helt uden betydning.

Finanslovsforslaget er ikke bare ganske vigtigt for landets befolkning men får ganske stor betydning for befolkningens levevilkår og muligheder, og sagt meget kort så har finanslovsforslaget meget stor betydning for befolkningens hverdagsliv og økonomi som sådan, hvilket jo er klart nok fordi finansloven er grundlæggende for samfundsøkonomien, og uanset hvor i landet du nu bor så vil finanslovsforslaget få betydning for dig.

Visse steder rammes hårdere end andre steder ikke mindst de større byer i yderdistrikterne som ligger udenfor hovedstadsområdet fordi deres levevilkår og udviklingsmuligheder rammes ekstra mere hårdt når man fra centralt hold ændrer selv på de mindste ting.

Det er derfor vi fra Partii Naleraq finder det ganske vigtigt at man må medtage hele landets samlede situation når der investeres eller der iværksættes tiltag som vil få stor betydning for landets befolkning og deres levevilkår og på forskellig vis ramme borgerne derude.

Samtidig påvirker det de private virksomheder og de forhold som de skal eksistere under, og man må sige at de senere års finanslovsforslag har ramt bygde- og yderdistrikterne og de mellemstore byer voldsomt, rigtig mange steder har der ikke bare mangler penge til investeringer og ikke alene har det været for lidt der er bevilget men rigtig mange steder har i alt for mange år blevet holdt stille, og det er her at man må satse på vedvarende tiltag som vi virkelig bør sætte de nødvendige finanser af til.

Vi håber virkelig fra Partii Naleraq inderligt at finanslovsforslaget efter at det har været behandlet politisk inden andenbehandlingen må inddrage hele landet så man kan få sat tingene på plads.

Ja -, det er korrekt at økonomien i resten af verden samlet set er for nedadgående, og det mærker vi da også herhjemme. Derfor er det nødvendigt at den økonomiske drift af landet

må under en reform og reorganiseres, således at vi sørger for at driftudgifterne kommer til at tilfalde landets befolkning, vi bruger alt for mange penge på folk der kun er på gennemrejse og på tålt ophold, hvilket er årsagen til den store pengeudstrømning fra landet der akkumulerer, vor opgave som politikere er sørge for at fordelingen af vore finanser herhjemme, til hvem pengene skal tilgå skal løses i en konstant fremtidig dialog.

I dag bliver forskellen mellem de rige og lavindkomsterne større og større, og det betyder at de rige bliver endnu rigere og at de fattige bliver fattigere og fattigere. Priserne på el og vand er stigende, varepriserne er stigende, trafikpriserne har aldrig været dyrere, og mere og mere tyder på at også huslejerne vil stige voldsomt, aldrig har afgifterne været højere historisk set, ja, der skal gøres op med den politiske ledelse der må ændres hvis ellers folks levevilkår skal forbedres. Det er derfor at det nuværende finanslovsforslag er yderst mangelfuldt og således som det foreligger kan det ikke godkendes, vi må lave et nyt forslag.

Rigtig mange steder er udviklingen nærmest gået i stå og endda visse steder gået helt i stå. Her i de senere år er det grønlandske samfunds økonomiske forhold ikke forbedret væsentligt, udgifterne til de daglige fornødenheder har været helt løbet løbsk. Som følge heraf søger mange til de større byer i håb om at kunne opnå en bedre velfærd og få lettet deres levevilkår.

Indbyggernes ikke organiserede flytten må kommunerne indbyrdes se at få styr på ligesom at hvis der skulle være forhold der kræver lovgivningsmæssige ændringer må det være inatsisartut der skal udarbejde disse ændringer. Samtidig er alt for mange af landers oprindelige befolkning begyndt at bosætte sig udenfor landet i håb om at finde et bedre liv, og de mange der flytter må vi se at få begrænset i samarbejde med de danske kommuner. Nu er det jo ikke sådan at de der flytter til Danmark partout får en bedre velfærd allesammen, for der er mange af de grønlandere der flytter til Danmark som endda får forværret deres levevilkår.

Danskernes bloktilskud samt de områder som danskerne selv ser som deres forpligtelse er over 5 mia. Kr., men danskerne får til gengæld mere end disse beløb tilbage, fordi at de fødevarer som vi køber i Danmark, har en værdi af over 5 milliarder kr. om året.

Udbyttet af de fisk og skaldyr som vi eksporterer tilfalder nærmest helt danskerne, det er nok ca. 5 mia. Kr. men disse tal hemmeligholdes. Danskernes mange virksomheder lever af Bygge- og Anlægsvirksomhed og derfor er det da også mange milliarder kr. som danskerne hiver ud af landet, og forglemmes skal ikke at de mange medarbejdere i de offentligt ejede selskaber er danske, og det er til deres lønninger de mange millioner kr. bruges.

Vi må også huske at alle de mange penge der er kommet ind fra minedrift og råstofudvinding, at deres udbytte og betaling af skat er tilfaldet Danmark,

For eksempel stod Danmark for eksporten fra Maarmorilik. Ja, vi er godt klar over at danskerne og de europæiske lande i snart 300 år har tjent virkelig mange penge på vort land og desuden var vort land frem til 1953 økonomisk selvåren, derfor har vi som land intet at være kedede af i forbindelse med Danmarks bloktilskud til Grønland.

Vi overhører til at danskerne italesætter deres bloktilskud til vort land, endda er det således at vort land italesættes som et land der kun giver underskud. Når tingene er nået dertil så er det allerbedste for alle parter at vort land hurtigst muligt blive en selvstændig stat.

Økonomi

Vi skal have skabt et Grønland der økonomisk set er selvårent. I forbindelse med at vi bliver en selvstændig stat skal den økonomiske drift etableres. Dette skal grønlænderne selv arbejde med.

Det er en selvfølge at vore ressourcer i form af fisk, mineraler, råstoffer med mere skal danne grundlaget for den eksport som skal organiseres således at vort land på det økonomiske plan skal udnytte sine ressourcer på bedst mulig vis.

Vi skal sikre at vort Land skal forsynes med banker og som landets egen befolkning uden at skulle undertrykkes selv kan drive. Dette skal vi arbejde for sammen med verdenssamfundet. Vi skal etablere et land der på det økonomiske og finansielle plan er et sikkert sted. Det er vort mål at man i den forbindelse skal anvende de materialer der til bygge- og anlægsområdet skal tage deres udgangspunkt i en større udnyttelse af vort lands egne ressourcer. Virksomheder som Siku Block og andre der tager udgangspunkt i vort lands egne ressourcer til brug for byggematerialer skal iværksættes.

Andelstanken er meget nærliggende fordi den læner sig tæt op ad grønlændernes oprindelige kultur og man vil kunne modernisere erhvervslivet ved brug af denne virksomhedsform. Desuden skal vort land have sin egen selskabsstyrelse og sit eget selskabsregister.

Desuden skal vort land etablere sin egen selskabsstyrelse, og have sit eget selskabsregister. Der skal etableres en hjemmehørende økonomistyreelse, og der skal etableres en Arktisk Finansbank herhjemme.

Der skal etableres en søfartsstyrelse herhjemme, og et hjemmehørende skibsregister. Der skal holdes kontrol med at de internationalt gældende søfartsregler overholdes herhjemme indenfor søfarten.

Skat

Vort lands skattesystem skal fungere enkelt og smidigt og skal være forståeligt, det offentlige styrelse skal være forståelig for alle mennesker.

Solidariteten skal vært vort lands åndelige grundlag, forskellen på rig og fattig skal man holde nøje øje med således at forskellen ikke bliver for stor.

Den skattemæssige organisering skal tage udgangspunkt i folks velfærd og ikke ødelægge den men få nytte af den.

Der skal pålægges afgifter i forbindelse med vore ressourcer ved at tage afgifterne fra driften, dog må man passe på at det ikke gå udover den forretningsmæssige drift.

Der pålægges afgifter på varer men hvor man tager fuldstændig hensyntagen til borgernes levevilkår og de ting som de skal leve af i deres dagligdag.

Der skal etableres afgiftssystemer hvis lovgivning er tilpasset vort land og dets befolkning. De levende og ikke-levende ressourcer kan afgiftsbelægges overfor forbrugerne, men hvor man er påpasselige overfor at det ikke går udover selskabernes forretningsmæssige drift.

Borgernes økonomi

Naalackersuisut italesætter indimellem at vort land har haft en bedre økonomi, men ser man dette i borgernes optik så ser det straks væsentlig anderledes ud set fra borgernes pengepung, der er rigtig mange familier herhjemme der lider og er fattige.

Når vi nu italesætter vor økonomi så er der store begrænsninger på indhandlingen af fisk hvilket sætter væsentlige begrænsninger for at vore fiskere kan fiske i fred og ro.

Vi er fra Partii Naleraq ganske opmærksomme på, at indhandlingssituationen og begrænsningerne deraf er et problem der skal løses så vi kan opnå at fiskeren kan passe sit erhverv og fiske i fred og ro.

Det kan ikke være på sin plads at fiskeren hver gang han står for at skulle indhandle sin fangst skal søge om at få lov at lande fangsten. Klokkeren skal ikke længere være bestemmende, derimod er vejret totalt afgørende for hvornår der kan indhandles.

I de byer og bygder der er afsidesbeliggende, altså yderdistrikterne klarer fiskerne sig rigtig godt rent økonomisk men derimod er varer-, bolig-, el-, vand-, kloakerings- og renovationspriserne alt for høje og dermed afgørende for at borgerne disse steder flytter væk og det er mærkbart at der er et stigende antal der flytter.

Med tanke på varepriserne kan det ikke passe man i Upernavik om sommeren må give 27,00 kr. for en yoghurt, som så stiger til 40,00 kr. om vinteren. Det samme er gældende i Ittoqqortoormiit hvor et kilo kartofler koster 60,00 kr. hvilket er nærmest hårrejsende dyrt, derfor er Naalackersuisuts udmelding og italesætning af at vores økonomi aldrig har været bedre ikke umiddelbart helt korrekt set i vores optik. Så længe at borgernes økonomi er spæmndt så hårdt for er det ikke passende at snakke om "en solid økonomi" det er bare for meget i denne sammenhæng.

Partii Naleraq mener at vort lands økonomi i langt højere grad skal karakteriseres ved dets indtægter og noget af det som vort land virkelige tjener penge på er eksporten som skabes af fiskerne i bygde- og yderdistrikterne og omvendt alligevel aldrig har oplevet at priserne på dagligvarer sættes ned så de tilpasses de priser der er i de store byer. Vi kan ikke fortsætte på denne måde. Tiden er inde til at vi gør noget ved det her.

Lufthavnene

Man har besluttet at anlægge lufthavne for 2,1 milliard kr, og i denne selskabskonstruktion har man givet danskerne 33% til en værdi af 700 millioner kr., ligesom danskerne har optaget lån på 900 millioner kr. i den forbindelse.

Vi vil fra Naleraq til enhver tid arbejde henimod at vi skaber en infrastruktur der er sammenhængende og koordineret, hvilket man ikke ligefrem kan sige om Naalakkersuisut der i deres målsætning arbejder med luftkasteller der ikke har rod i virkelighedens verden og som er afsindigt dyre løsninger.

Medens Siumut sad på regeringsmagten i 1990'erne lovede man guld og grønne skove, ved at ville bygge landingsbaner på 799 meter i forskellige byer.

Kigger vi på de enkelte byer lovede man at der i Upernavik, Paamiut og Maniitsoq ville ske en voldsom stigning i turismen, at priserne på transport ville falde voldsomt. Endda ville man se at kilopriserne på friske fisk ville stige ved salg til udlandet. Genrelt set anså man samfundets udvikling for alt for langsom, og man ville derfor kickstarte udviklingen.

Men se nu bare her, for allerede før man overhovedet var gået i gang med lufthavnen i Paamiut var det allerede mærkbart at 799 meter ikke længere var passende for Dash7. Dengang anbefalede den daværende Naalakkersuisoq for trafik desuden at man skulle forlænge landingsbanerne i Nuuk og Ilulissat til 1199 meter og at man skulle undersøge en 1199 meter lang landingsbane i Qaqortoq, og at andre byer skulle tilpasses fly der kunne medbringe 19 passagerer.

På det tidspunkt var man modige og var gode til at vurdere de politiske mål, hvilket skete ud fra det som samfundet kunne bære økonomisk hvilket jo var nødvendigt dengang.

I dag er tonen så helt anderledes. I dag holder man tingene hemmeligholdt overfor borgerne, og den anden koalitionspartner udmelder uafbrudt og lover at man vil bygge atlantlufthavnene uanset hvad det skal koste. Man må konstatere at planerne er blevet voldsomme hvor man i Nuuk og Ilulissat nu opererer med 2200 meter og 1500 meter i Qaqortoq.

Man kan derfor sige at man ikke længere er tilfreds med de noget billigere og kortere landingsbaner samt flyene der er tilpasset dertil.

Derfor må vi i Inatsisartut have det nødvendige mod for at få tilpasset anlægsplanerne, gør vi ikke det vil vort land helt komme til at mangle penge og vort samfund vil være handlingslammet.

Anbefalinger

Med disse ord omkring vort lands økonomiske status vil vi med en forbedret økonomisk situation for øje fra Partii Naleraq opfordre Naalakkersuisut følgende:

Da landsstyrekoalitionen ikke kan færdiggøre en finanslov for 2021 som ikke er underskudsgivende, at sagen overdrages til Finansudvalget i Inatsisartut som færdiggør forslaget.

Der må udarbejdes nye prospekter på byggeriet af lufthavnene som er billigere grundet Covid19 og den deraf afledte nye økonomiske situation som vil komme til at ske i mange år endnu. Såfremt de ovennævnte lufthavne skal bruges så man til at bruge penge som skulle have været anvendt til at forbedre folks velfærd.

De penge som kommer af vort lands ressourcer og som føres ud af landet, det må vi hurtigst muligt se at få gjort noget ved, dermed vil vi højne vort lands økonomi.

Omkring transferpricing som vi tidligere har italesat og det vi herfra landet tjener på vore fisk skal forøges, og vi bør straks få iværksat tiltag til at imødegå disse problemer.

Ude på kysten de forskellige steder skal man sikre at der kan fiskes året rundt.

Desuden må man i det nordlige grønland få styr på hellefiskekvoten inden årets slutning, for eksempel skal man sikre at der ved Uummannaq og Ilulissat kan fiskes hellefisk.

Afgiften på hellefisk på 4% skal fjernes.

At selskabsskatten for 2021 ikke skal nedsættes, men at kan opstarte arbejdet med at få nedsat selskabsskatten til 15% fra 2023.

Man skal pålægge koncerne at deres drift i langt højere grad skal være til nytte for vort land, desuden skal bestyrelsesposterne besættes af grønlændere.

Byggeriet herhjemme skal varetages af hjemmehørende da det må være nok med de store selskaber der blot hele tiden fører pengene ud af landet. Desuden kan de hjemmehørende firmaer allerede klare opgaverne.

Det offentliges anlægs investeringer skal spredes mere ud på kysten.

Man må få stoppet for Ilanngaasivik der er for dyr og omstændig i sin drift, og de mange penge man skulle have brugt dertil kan benyttes til til forbedring af lavindkomstgrupper og ældres forhold.

Arbejdsmarkedsafgiften skal afskaffes da samfundets udbytte heraf er alt for lavt, desuden er driften heraf alt for dyrt for samfundet.

Der skal iværksættes en boligreform, inden det går helt galt med driften af lejeboligerne, og inden det bliver for dyrt.

For at sikre at alle kommuner kan varetage deres ansvar for folkeskolen må man få revurderet det kommunale tilskud, ligesom man bør varetage ansættelsen af folkeskolelærere fra centralt hold.

Man bør iværksætte midlertidigt ansættelsesstop for udefrakommende arbejdskraft i de offentligt ejede virksomheder, således at man kan få sikret hjemmehørende og vore uddannede arbejde.

Vi må til at hente medarbejdere blandt de ledige herhjemme ligesom vi har gjort før fremfor blot at hente udefrakommende arbejdskraft ud fra en ledighedsprocent sats, for det må være slut med at de uddannede vi selv har herhjemme blot står med håret ned ad nakken og er tilskuere på arbejdsmarkedet.

Man må bane vejen for at alle arbejdspladser får skabt praktikpladser hurtigst muligt.

Pædagogernes lønninger skal hæves mærkbart, fordi pædagogernes lønninger i forhold til alle andre løngrupper er alt for agterudsejlede. Det er også årsagen til at man mangler arbejdskraft på daginstitutionerne.

Det skal sikres at der er plads til alle børn på daginstitutionerne.

Det skal sikres at alle unge kan komme i uddannelse og at der er arbejde til alle unge.

Man skal i 2021 genindføre 66-års grænsen for alderspension.

I år 2023 skal alderspension organiseres som den danske folkepension, ligesom den skal være på samme størrelse.

Der skal bygges KNI-Pilersuisoq butikker i Naajaat, Nutaarmiut hvilket Naalakkersuisut skal bane vejen for.

De bygder der endnu ikke har værksteds huse skal have afsat midler til anlæg af værkstedshuse.

Tak